

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СПОЖИВАННЯ ВІТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ СЕРЕД МОЛОДІ

Харитоненко Г.І., Залозна С.В., Пилипенко Т.В.

Київський національний університет технологій та дизайну, кафедра промислової фармації, м. Київ, Україна, e-mail: isvetasveet15@ukr.net

---

У статті досліджено прихильність до споживання вітамінних препаратів молоді вікової категорії 18-21 рік. Показано, що більшість респондентів вважають за необхідне вживати вітамінні препарати. Перевагу віддають поліферментним комплексам. Прихильність до певного фармацевтичного препарату визначається декількома факторами, зокрема рекомендацією лікаря, лікарською формою та яскравістю вторинної упаковки. Більшість респондентів вважають, що їх харчування не задовольняє потреб у вітамінах, але не бачать необхідності вживати вітамінні препарати регулярно.

Ключові слова: вітамінні препарати, прихильність, молодь.

STUDY OF FEATURES OF THE CONSUMPTION OF VITAMINAL PREPARATIONS IN THE YOUNG

Kharitonenko H.I., Zalozna S.V., Pylypenko T.V.

Kyiv National University of Technologies and Design, Department of Industrial Pharmacy, Kyiv, Ukraine, e-mail: isvetasveet15@ukr.net

---

The article is devoted to the commitment to the consumption of vitamins for young people of the age group 18-21 years. It is shown that the majority of respondents consider it necessary to use vitamins. Preference is given to polyenzyme complexes. The attachment to a particular pharmaceutical product is determined by several factors, in particular the doctor's recommendation, the dosage form and the brightness of the secondary packaging. Most respondents believe that their diet does not meet the vitamin needs, but do not see the need to use vitamins regularly.

Keywords: vitamin, supplements, youth.

Вітаміни – це низькомолекулярні органічні сполуки невелика кількість яких є обов'язковою для реалізації різних метаболічних процесів в організмі

людини. Більшість вітамінів відносяться до незамінних сполук, оскільки не синтезуються в організмі людини і повинні надходити з їжею. Недостатнє надходження вітамінів в організм з їжею є загальносвітовою проблемою, обумовленою низкою фактів, зокрема неповноцінним харчуванням та недостатністю вітамінів в продуктах харчування [1], що призводить до виникнення гіпо- та авітамінозів – патологічних станів, які характеризуються широким спектром неспецифічних симптомів і можуть приводити до розвитку або загострення хвороб.

За результатами статистичних досліджень ринку фармацевтичних препаратів, в усьому світі вживання вітамінних препаратів, мінералів та дієтичних добавок продовжує зростати. Темпи приросту доходів від їх продажу варюють в межах 5-15% [2]. Така динаміка обумовлена в першу чергу зацікавленістю споживачів в збереженні свого здоров'я та підвищенні працездатності. Крім того, піклуючись про своє здоров'я, споживачі намагаються зекономити кошти на більш дорогі фарамцевтичні препарати, оскільки вживання вітамінів позиціонується як профілактика захворювань. На підвищення рівня продаж також впливають ріст популярності спортивного харчування, поява іноваційних концепцій харчування, зміна способу життя, а також збільшення попиту на засоби підвищення розумової та фізичної продуктивності.

Потреба у вітамінах залежить від віку, статі, фізичної активності, наявності хронічних захворювань, рівня обміну речовин. Існують певні групи населення, які особливо схильні до розвитку гіпо- та авітамінозів, зокрема це діти, підлітки, вагітні жінки, люди, діяльність яких пов'язана зі значними фізичними та психологічними навантаженнями, або ті, хто страждає на хронічні захворювання чи має шкідливі звички.

За останні десятиріччя визначилась стійка тенденція до погіршення здоров'я молоді, що обумовлено високим психологічним навантаженням, нераціональним харчуванням, відсутністю нормального добового режиму,

обмеженням рухової активності та схильністю цієї групи населення до шкідливих звичок [3, 4]. Згідно результатів соціологічного опитування студентів вищих навчальних закладів, більше половини респондентів не почувають себе повністю здоровими людьми, а у більше ніж 90% респондентів є один або декілька симптомів гіпо- та авітамінозу [3]. З іншого боку, сучасні іноваційні концепції здорового способу життя, які поширюються засобами масової інформації сприяють розвитку тенденцій до збереження та поліпшення здоров'я, підвищення розумової та фізичної продуктивності саме серед молоді. Вище зазначене свідчить, що молодь є однією з груп потенційних споживачів вітамінних препаратів. Оскільки дана група фармацевтичних продуктів не є рецептурними ліками, прихильність споживача має першорядне значення як для виробників, так і для компаній, що беруть участь у збуті фармацевтичної продукції або позиціонують її на ринку. Остаточне і реальне позиціонування товару здійснюється в свідомості споживача, тому важливо, щоб фармацевтична продукція за своїми товарними якостями гармоніювала з запитами і потребами споживачів. Перераховані факти вказують на актуальність дослідження прихильності молоді при вживанні вітамінних препаратів.

Мета дослідження: проаналізувати прихильність молоді до вживання вітамінних препаратів. Визначити основні фактори, які впливають на вибір вітамінного препарату в даній групі населення.

Матеріали і методи дослідження.

Визначення прихильності молоді до вживання вітамінних препаратів проводили методом анонімного анкетування серед студентів вищих навчальних закладів вікової категорії 18-21 рік. Анкета мала відкриті та закриті запитання стосовно суб'єктивного самопочуття та переваг при виборі та вживанні вітамінного препарату. В опитуванні прийняли участь 96 студентів вишу (19 чоловіків та 77 жінок). Отримані результати оброблялись за допомогою «Microsoft Office Excel».

Результати дослідження.

Результати опитування студентів вищих навчальних закладів показали, що переважна більшість опитуваних (93,9%) в своєму житті приймали вітамінні препарати. На момент опитування вітамінні препарати приймали 64,9% респондентів; 27% з них віддали перевагу моновітамінним препаратам, а переважна більшість (73%) використовувала мультивітамінні комплекси, причому перші приймали препарат тільки за рекомендацією лікаря, тоді як застосування комплексу вітамінів не залежало від лікарських рекомендацій. Слід зазначити, що мультивітамінні комплекси користуються більшою перевагою споживачів при замісній терапії, порівняно з моновітамінними препаратами; натомість моновітамінні препарати частіше застосовуються при патогенетичній та фармакодинамічній терапії, як один з основних лікарських препаратів [1].

На сьогоднішній день ринок вітамінних препаратів України є достатньо різноманітним та представлений майже усіма лікарськими формами. Серед опитаних найпопулярнішою лікарською формою вітамінних препаратів виявилися капсули (53%), жувальним таблеткам віддали перевагу 43% респондентів; найменш вживаними лікарськими формами виявилися краплі та олійні розчини, по 2%, відповідно (рис. 1).

В якості факторів, які впливають на вибір вітамінних препаратів для респондентів були обрані: рекомендація лікаря; рекомендація фармацевта – провізора; рекомендація знайомих та реклама в засобах масової інформації [5]. Переваги розподілилися наступним чином (рис. 2). На рекомендації лікаря орієнтується переважна більшість – 78% респондентів, на рекомендації знайомих – 10%, на рекомендації фармацевта-провізора – 12%. За даними нашого опитування реклама препаратів в засобах масової інформації не впливає на вибір молоді, щодо застосування вітамінних препаратів.

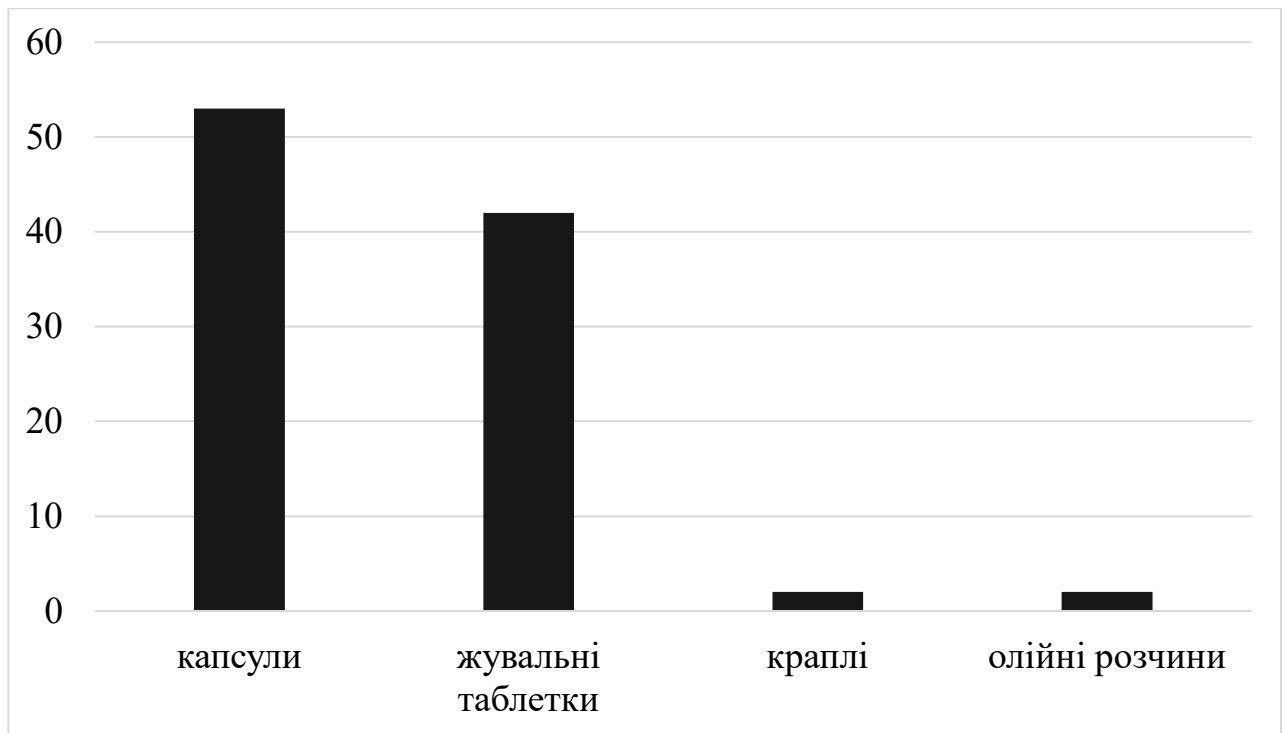

Рисунок 1. Прихильність молоді до лікарської форми вітамінних препаратів.

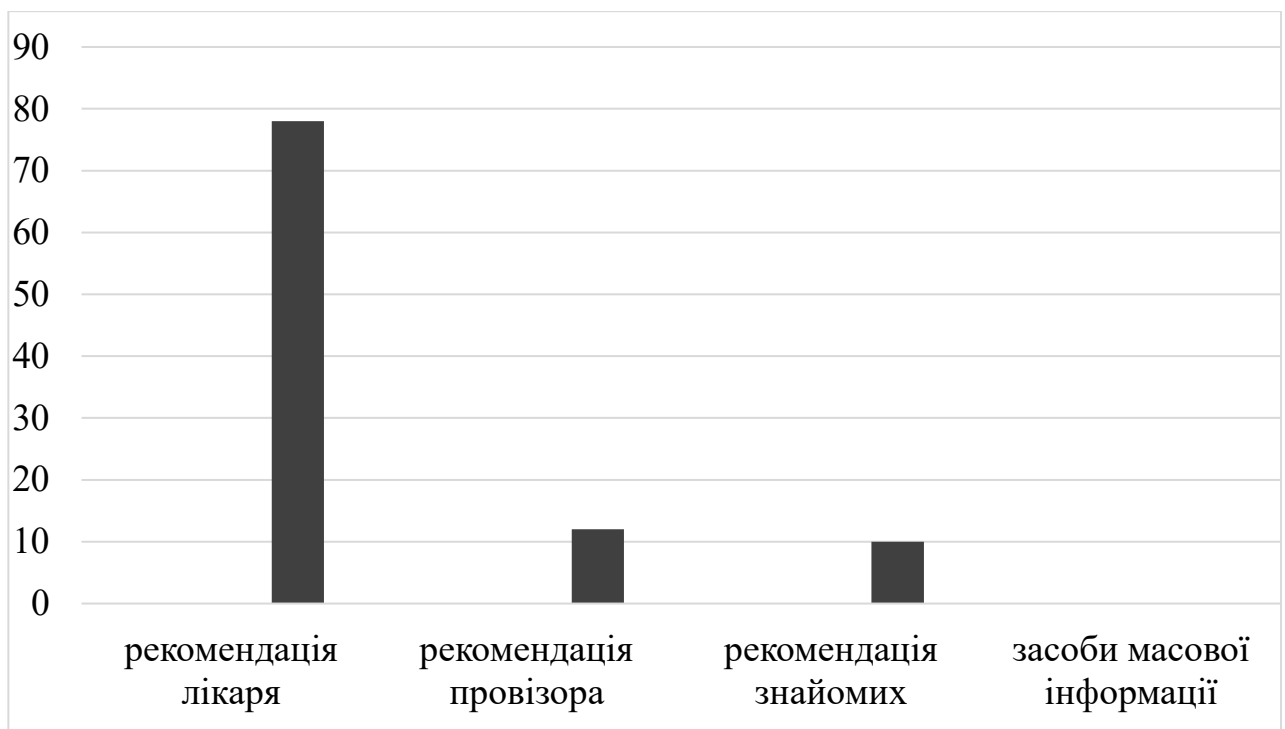

Рисунок 2. Вплив рекомендацій на прихильність молоді до вітамінного препарату.

Нераціональне харчування, збагачене рафінованими продуктами з низькою кількістю вітамінів та порушення режиму прийому їжі є одним з факторів ризику розвитку гіпо- та авітамінозів серед молоді. За результатами нашого опитування більшість респондентів (67,3%) вважають, що кількість вітамінів, яку вони вживають з їжею є недостатньою для організму. З іншого боку, більшість застосування вітамінних препаратів вважають за доцільне лише у зимово-весняний період та під час спалахів гострих респіраторних захворювань. Хоч опитування виявило, що більшість студентів розуміють важливість прийому вітамінів, проте не дотримуються регулярності їх вживання. Більшість з респондентів вважають, що вітаміни потрібно вживати для профілактики авітамінозу переважно в зимо-весняний період, переважна кількість вітамінів необхідних організму має надходити з їжею.

Висновки.

1. В результаті проведеної роботи було встановлено, що студенти вищих навчальних закладів є активними споживачами вітамінних препаратів. Перевагу респонденти віддають поліферментним комплексам.

2. При виборі вітамінного препарату студенти вищів орієнтуються на низку факторів, серед яких найбільш суттєвими є рекомендація лікаря та лікарська форма засобу, натомість реклама в засобах масової інформації не впливає на прихильність респондентів.

Список літератури.

1. Громова О. Витамин «всех времен и народов» /О. Громова // Российские аптеки. — 2006. — № 4. —С. 50—53.
2. Аптека.UA [Електронний ресурс]: електронний журнал. 2011. №40 (811) URL: <http://www.apteka.ua/article/magazine/811> (дата звернення: 13.11.2018).
3. Щедрина А.Г. Здоровый образ жизни: методологические, социальные, биологические, медицинские, психологические, экологические аспекты / А.Г. Щедрина. - Новосибирск: ООО «Альфа-Виста», 2007. – 144 с.
4. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. *Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка*. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 680 с.
5. Голубков Е. П. Маркетингові дослідження: теорія, методологія, практика М.: Финпресс, 1998. – 416 с.
6. Дослідження Структури Перевага споживачів лікарських препаратів (методичні рекомендації) / Мнушко З. М., Грекова І. А., Горбенко А. Б., Страшний В. В. - Х.: УкрФА, 1998. – 26 с.

Стаття надійшла до редакції в листопаді 2018 року.